

Medycyna Stylu Życia - świadomość i potrzeby edukacyjne lekarzy w Polsce

Wojciech Stefan Zgliczyński, Daniel Śliż, Alicja Baska

Szkoła Zdrowia Publicznego CMKP
Polskie Towarzystwo Medycyny Stylu Życia

Kongres Zdrowia Publicznego 2019

CENTRUM MEDYCZNE
KSZTAŁCENIA
PODYPLOMOWEGO

Wstęp

Medycyna stylu życia (MSŻ) to dziedzina medycyny, która w oparciu o dowody naukowe wykorzystuje kompleksowe zmiany codziennych zachowań jednostek w celu zapobiegania chorobom, odwracania ich skutków oraz wspierania procesu leczenia. Współcześnie, w obliczu epidemii tzw. chorób cywilizacyjnych, MSŻ ma kluczowe znaczenie dla poprawy i utrzymania zdrowia oraz jakości życia populacji. Brak danych nt. wiedzy i umiejętności lekarzy oraz ich potrzeb edukacyjnych w zakresie MSŻ jest istotnym problemem.

Cele badania

Celami badania były: (1) określenie opinii lekarzy na temat znaczenia modyfikacji stylu życia w praktyce lekarskiej, (2) poznanie samooceny wiedzy i umiejętności lekarzy w zakresie wykorzystania MSŻ w pracy z pacjentem, (3) ocena systemu kształcenia lekarzy w zakresie MSŻ.

Materiał i Metody

Badanie kwestionariuszowe zrealizowano wśród lekarzy uczestniczących w obowiązkowych kursach specjalizacyjnych prowadzonych przez Szkołę Zdrowia Publicznego CMKP w Warszawie. W badaniu wzięło udział 438 lekarzy uczestniczących w kursach realizowanych w 2019 r. Autorski, uprzednio zwalidowany kwestionariusz zawierał 36 pytań dotyczących różnych zagadnień związanych z medycyną stylu życia.

Wyniki (1)

Tabela 1. Ocena znaczenia wiedzy i umiejętności lekarza w zakresie modyfikacji stylu życia u pacjentów (n=438) [w %].

W jakim stopniu, Pana/Pani zdaniem, wiedza na temat modyfikacji stylu życia oraz umiejętność jej przekazywania pacjentom stanowi istotne narzędzie w Pani/Pana zawodzie?				
w żadnym	w niewielkim	w umiarkowanym	w dużym	w bardzo dużym
0,5	10,8	6,5	51,6	30,6
			82,2%	

Tabela 2. Ocena umiejętności i kompetencji w zakresie zaplanowania zmian stylu życia u pacjentów (n=438) [w %].

Jak ocenia Pan/Pani swoje umiejętności i kompetencje w zakresie zaplanowania zmian stylu życia u pacjentów z wybranymi chorobami:	bardzo źle	źle	średnio	dobrze	bardzo dobrze
Otyłością	3,2	9,4	45,9	32,6	8,9
Nadciśnieniem tętniczym	3,4	8,9	44,9	32,6	10,3
Dyslipidemią	3,4	10,9	47,4	28,5	9,8
Cukrzycą typu 2	2,3	10,6	46,6	30,0	10,6

Wyniki (2)

Tabela 3. Subiektywna ocena znaczenia wybranych zagadnień związanych z MSZ (n=438) [w %].

Proszę zaznaczyć, na ile Pan/Pani, zgadza się z poniższymi stwierdzeniami:					
	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
Doradztwo w zakresie zdrowego stylu życia powinno stanowić część rutynowej opieki nad pacjentem.	0,5	0,5	4,3	21,2	94,8% 73,6
Działania pracowników medycznych nie mają wpływu na styl życia pacjenta.	46,6	78,8% 32,2	8,0	12,6	0,7
Porady dotyczące zachowań prozdrowotnych należy kierować wyłącznie do osób z grup wysokiego ryzyka.	57,3	90,4% 33,1	4,1	4,6	0,9
Styl życia samego pracownika ochrony zdrowia ma wpływ na podejmowanie przez niego rozmowy z pacjentem nt. stylu życia oraz wpływa na poziom motywacji pacjenta.	2,3	4,8	12,6	41,3	39,0 80,3%
Kształcenie w zakresie MSZ powinno być obecne w programie nauczania na kierunkach medycznych i w trakcie kształcenia podyplomowego w szerszym zakresie niż obecnie.	0,7	3,0	14,4	35,3	46,6 81,9%

Wyniki (3)

Tabela 4. Subiektywna ocena edukacji medycznej w zakresie zagadnień związanych z MSŻ (n=438) [w %].

W jakim stopniu, Pana/Pani zdaniem, program edukacji medycznej (w tym: kształcenie podyplomowe) zapewnił Panu/Pani możliwość zdobycia informacji na temat					
	w żadnym	w niewielkim	w umiarkowanym	w dużym	w bardzo dużym
wartości stylu życia w profilaktyce przewlekłych chorób niezakaźnych	4,6	22,7% 18,1	31,9	33,0	12,4
wartości stylu życia w leczeniu przewlekłych chorób niezakaźnych	4,1	23,5% 19,4	33,6	31,3	11,6
zachowań prozdrowotnych	3,7	22,9% 19,2	31,1	34,1	11,9

Czy w trakcie edukacji medycznej miał(a) Pan(i) możliwość zdobycia umiejętności pozwalających na usprawnienie komunikacji z pacjentem w zakresie wprowadzania przez niego zmian stylu życia?	
TAK 32,0%	NIE 68,0%

Czy w trakcie edukacji medycznej miał(a) Pan(i) możliwość wzięcia udziału w praktycznych ćwiczeniach z podejmowania z pacjentem rozmowy nt. zmiany stylu życia?	
TAK 13,5%	NIE 86,5%

Wnioski

- Świadomość konieczności stosowania interwencji w zakresie MSŻ w praktyce lekarskiej jest bardzo wysoka.
- Wiedza i umiejętności lekarzy w Polsce w zakresie zaplanowania zmiany w stylu życia pacjenta jest niezadowalająca.
- Edukacja medyczna lekarzy w Polsce wymaga wprowadzenia w szerszym zakresie teoretycznego i praktycznego kształcenia w obszarze MSŻ.